

Přílohy

Příloha č. 1 – Formulář online dotazníkového šetření

Dotazník k diplomové práci na téma: Postoj sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách ke klientkám se závislostí na alkoholu v kontextu stigmatizace

Dobrý den,

jmenuji se Lucie Vošická a jsem studentkou navazujícího magisterského studia oboru Sociální práce na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Tímto bych Vás chtěla požádat o spolupráci v rámci realizace praktické části mé diplomové práce, která pojednává o pohledu a postojích sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách k ženám závislým na alkoholu v kontextu vzniku možných předsudků a stigmatizace. Dotazník je určen sociálním pracovníkům a pracovníkům v sociálních službách v rámci vybraných cílových zařízení (azylové domy, kontaktní centra, nízkoprahová denní centra). Vyplnění dotazníku trvá 10-15 minut. V případě zájmu mě prosím kontaktujte na emailu lucka.vosicka@gmail.com, kde Vám mohu po zpracování dotazníku poskytnout výsledky z výzkumného šetření. Dále bych Vás chtěla požádat o případné rozeslání v rámci Vaší služby.

Doplňující informace: Pojem alkoholismus vycházíme z definice: *„Závislost na návykových látkách včetně alkoholu nebo tabáku je v Mezinárodní klasifikaci nemocí definována takto: „Skupina fyziologických, behaviorálních a kognitivních fenoménů, v nichž užívání nějaké látky nebo třídy látek má u daného jedince mnohem větší přednost než jiné jednání, kterého si kdysi cenil více. Centrální popisnou charakteristikou syndromu závislosti je touha (často silná, někdy přemáhající) brát psychoaktivní látky (které mohou, avšak nemusí být lékařsky předepsány), alkohol nebo tabák. Návrat k užívání látky po období abstinence často vede k rychlejšímu znovuobjevení jiných rysů syndromu, než je tomu u jedinců, u nichž se závislost nevyskytuje“* (Nešpor, Provazníková 1999, str. 34).

Všem Vám moc děkuji za spolupráci.

S přáním krásného dne

Lucie Vošická

1. Jaké je Vaše pohlaví?
 - a. muž
 - b. žena
 - c. jiné
2. Jaký je Váš věk?
 - a. 18 - 30
 - b. 31 - 45
 - c. 46 - 60
 - d. 61 - a více
3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
 - a. střední odborné s výučním listem
 - b. středoškolské s maturitou
 - c. vyšší odborné
 - d. vysokoškolské - bakalářské a magisterské
 - e. vysokoškolské - doktorské a vyšší
4. V jakém typu sociální služby působíte?
 - a. azylový dům
 - b. kontaktní centrum
 - c. nízkoprahové denní centrum
 - d. jiné
5. V rámci služby působíte jako:
 - a. sociální pracovník
 - b. pracovník v sociálních službách
 - c. jiné
6. Konzumujete alkohol (*jednotka alkoholu: 0,5 l piva/ 0,2 l vína/ 0,04 l tvrdého alkoholu*)?
 - a. ano
 - b. ne abstinuji.
7. Jak často konzumujete alkohol?
 - a. několikrát do roka
 - b. 1-4 krát měsíčně
 - c. 1-2 krát týdně
 - d. častěji než 1-2 krát týdně
 - e. nevím

8. Jaký postoj máte k užívání alkoholu?
- kladný
 - spíše kladný
 - neutrální
 - spíše záporný
 - záporný
9. Vnímáte pravidelné užívání alkoholu (minimálně 1krát týdně) jako problematické?
- ano
 - spíše ano
 - spíše ne
 - ne
 - nevím
10. Myslíte si, že pravidelné užívání alkoholu (minimálně 1krát týdně) může ohrozit zdraví člověka?
- ano
 - spíše ano
 - spíše ne
 - ne
 - nevím
11. Máte pracovní zkušenosti s klientkami závislými na alkoholu?
- ano
 - ne
12. Jak často se s klientkami závislými na alkoholu v rámci své nynější praxe setkáváte?
- každý den
 - několikrát do měsíce
 - několikrát za rok
 - nevím
13. Jaké máte zkušenosti s klientkami závislými na alkoholu?
- kladné
 - spíše kladné
 - neutrální
 - spíše záporné
 - záporné

14. Jak hodnotíte náročnost spolupráce s klientkami se závislostí na alkoholu v porovnání s klientkami, které na alkoholu závislé nejsou?
- totožně
 - spíše totožně
 - bez rozdílu
 - spíše rozdílně
 - rozdílně
15. Vnímáte z Vaší strany rozdílný přístup ke klientkám se závislostí na alkoholu vůči těm klientkám, která nejsou závislé?
- ano
 - spíše ano
 - spíše ne
 - ne
 - nevím
16. Jak vnímáte obtížnost práce s klientkou závislou na alkoholu v rámci své praxe?
- 1 (jednoduchá) –2–3–4–5 (běžná obtížnost) –6–7–8–9–10 (těžká)
17. Jaký je Váš postoj ke klientkám se závislostí na alkoholu?
- kladný
 - spíše kladný
 - neutrální
 - spíše záporný
 - záporný
18. Je pro Vás žena závislá na alkoholu „špatným člověkem“?
- ano
 - spíše ano
 - spíše ne
 - ne
 - nevím

19. Připouštíte si možnost, že byste si vytvářeli vůči klientkám závislým na alkoholu předsudky?
- a. ano
 - b. spíše ano
 - c. spíše ne
 - d. ne
 - e. nevím
20. Jak vnímáte vznik předsudku vůči klientce, která je závislá na alkoholu?
- a. kladně
 - b. spíše kladně
 - c. neutrálně
 - d. spíše záporně
 - e. záporně
21. Máte v rámci své služby možnost vznik předsudků a negativních postojů k určitým klientům reflektovat (např. supervize, konzultace s kolegou, nadřízeným)?
- a. ano
 - b. spíše ano
 - c. spíše ne
 - d. ne
 - e. nevím
22. Pokud tuto možnost máte, využíváte ji?
- a. ano
 - b. spíše ano
 - c. spíše ne
 - d. ne
23. Má podle Vašeho názoru na vznik předsudků vůči klientům závislým na alkoholu vliv jejich pohlaví?
- a. ano
 - b. spíše ano
 - c. spíše ne
 - d. ne
 - e. nevím

24. Je podle Vašeho názoru větší pravděpodobnost vzniku předsudků vůči klientům-mužů. nebo vůči klientkám-ženám závislým na alkoholu?
- a. vůči mužům
 - b. vůči ženám
 - c. vůči oběma pohlavím stejně
 - d. nedochází ke vzniku předsudků
 - e. nevím
25. Vnímáte rozdílný přístup ke klientům a klientkám závislým na alkoholu (z hlediska jejich pohlaví)?
- a. ano
 - b. spíše ano
 - c. spíše ne
 - d. ne
 - e. nevím
26. Jaké jsou Vaše možnosti práce s klientkou závislou na alkoholu?
- a. otevřená otázka
27. Chcete se k tomuto tématu dále vyjádřit?
- a. otevřená otázka

Příloha č. 2 – Otázky polostrukturovaného rozhovoru

OTÁZKY:

1. Jaké možnosti práce s klientkami se závislostí na alkoholu máte?
2. Uplatňujete specifický přístup vůči klientkám se závislostí na alkoholu?
3. Máte v rámci Vaší služby možnost získat pro práci s touto specifickou skupinu klientek nějakou edukaci?
4. Stalo se Vám, že by závislost Vaší klientky ovlivnila Vaší práci s ní?
5. Je podle Vašeho názoru uplatňován rozdílný přístup k muži nebo ženě závislým na alkoholu jako ke klientovi/klientce v rámci Vaší služby? Případně proč?
6. Jaký je podle Vašeho názoru rozdíl mezi mužem a ženou, kteří jsou závislí na alkoholu?

Příloha č.3 – Přepis polostrukturovaného rozhovoru se sociální pracovnící

Rozhor veden s I1 – Sociální pracovnice v azylovém domě.

1. Jaké možnosti práce s klientkami se závislostí na alkoholu máte?

V rámci naší služby k nám dochází dva terapeuti. Jeden se specializuje na adiktologii. Pokud je zájem, klienti mají možnost využívat je. Já mám možnosti v rámci svých kompetencí. Hlavní je otázka soužití. Snažím se jí vysvětlit, že jak se projevuje může ovlivňovat vztahy a situaci.

2. Uplatňujete specifický přístup vůči klientkám se závislostí na alkoholu?

Specifický přístup v rámci svých kompetencí. Je to spíš osobní přístup. Jak jsem zmiňovala i v rámci toho soužití. Pokud klientka chce situaci řešit, máme možnost jí doporučit léčbu a podobně. Ale ony to moc nechtějí. Ty možnosti jsou pak omezené, když nechtějí. Pak je tam důležitá otázka dědí. Pokud je mají, lze je přes ně motivovat.

3. Máte v rámci Vaší služby možnost získat pro práci s touto specifickou skupinu klientek nějakou edukaci?

Jééje, školení, co hrdlo ráčí.

4. Stalo se Vám, že by závislost Vaší klientky ovlivnila Vaší práci s ní?

Rozhodně, ale z její strany. Myslím to, jak je pod vlivem. Je tam problém s plněním individuálního plánu. Když je pod vlivem, je tam nemožná spolupráce. Často si ani nic nepamatuje, že jo.

Jaký je tedy Váš přístup k takovéto klientce?

Ten přístup k ní je víceméně neutrální. Nešlo by ve službě fungovat, pokud jsou tam předsudky. Mám 17 klientek, pokud by ty předsudky byli, tak s nimi nemůžu pracovat. Když to nejde, je moc opilá nebo by třeba byla agresivní mám právo to ukončit. Pracuji tu 3 roky, a ještě se mi to nestalo.

5. Je podle Vašeho názoru uplatňován rozdílný přístup k muži nebo ženě závislým na alkoholu jako ke klientovi/klientce v rámci Vaší služby? Případně proč?

Ne, pohlaví nehraje žádnou roli, ... Jde spíše o osobnost, nebo jeho predispozice. Někdo je tichý, někdo pláče...

6. Jaký je podle Vašeho názoru rozdíl mezi mužem a ženou, kteří jsou závislí na alkoholu?

Hmm, asi muži...chvilku rozmýšlela. Ten rozdíl tam není, jak jsem říkala je to spíš o osobnosti. Někdy je to hodně pláče...

Příloha č. 4 – Přepis polostrukturovaného rozhovoru s pracovníci v sociálních službách

Rozhovor veden s I4 – Pracovnice v sociálních službách v kontaktním centru.

1. Jaké možnosti práce s klientkami se závislostí na alkoholu máte?

Jsou omezené. Snažím se zvyšovat věci o drogách a teda i alkoholu. A o tom, co ta závislost je a co jim může způsobovat. Odkážu jí případně na sociální pracovníci. Nebo jsou i jiné služby, nebo léčba.

2. Uplatňujete specifický přístup vůči klientkám se závislostí na alkoholu?

Snažím se více vysvětlovat a opakovat.

3. Máte v rámci Vaší služby možnost získat pro práci s touto specifickou skupinou klientek nějakou edukaci?

Ano, v rámci možností. Taky záleží, jaká je nabídka.

4. Stalo se Vám, že by závislost Vaší klientky ovlivnila Vaší práci s ní?

Když je hodně pod vlivem tak určitě. Je to pak těžké. Pokud je opravdu mimo nebo dělá velké problémy tak musí ven. Musí v tom být nějaký pořádek. Taky záleží na ostatních, co k nám chodí. Nejde to, aby tu dělali bordel. To ale zas tak často není. Záleží taky na situace.

Vidíte nějakou možnost, jak by toto šlo řešit?

Tak léčba, co jiného. Tam toho moc na výběr není.

7. Je podle Vašeho názoru uplatňován rozdílný přístup k muži nebo ženě závislým na alkoholu jako ke klientovi/klientce v rámci Vaší služby? Případně proč?

Ne, to si nemyslím.

5. Jaký je podle Vašeho názoru rozdíl mezi mužem a ženou, kteří jsou závislí na alkoholu?

Nevím. Spíš ne. Každý je jiný. Ženy jsou podle mě hádavější. Jinak asi ne.